

УДК 351.84:364-43(477)

**СУЧАСНА ВЕТЕРАНСЬКА ПОЛІТИКА НА РІВНІ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
MODERN VETERANS' POLICY AT THE LEVEL OF
TERRITORIAL COMMUNITIES**

Панасюк Вікторія Іллівна, к. е. н., доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та міжнародної економіки, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Отич Наталія Олександрівна, магістрантка, Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Viktoriia Panasiuk, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of public management, administration and international economics, Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine

Panasiuk23@ukr.net

ORCID: [0009-0007-5949-0517](https://orcid.org/0009-0007-5949-0517)

Nataliia Otych, Master's student, Bila Tserkva National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine

Нині перед Україною постає безпрецедентне завдання у формуванні сучасної ветеранської політики, спрямованої на створення ефективної та комплексної системи соціального захисту, здатної врахувати специфічні потреби ветеранів у процесі їхнього повернення до цивільного життя. Така політика має забезпечувати умови для подолання особистісних та соціально-психологічних наслідків участі у воєнних діях, а також сприяти інтеграції ветеранів як економічно й соціально активних громадян у процесі зміцнення обороноздатності держави, забезпечення її стійкості, відбудови та відновлення громадянських інституцій, зокрема на деокупованих територіях [1].

Одночасно ветеранська політика повинна сприяти підвищенню суспільної згуртованості та становленню динамічної моделі розвитку українського суспільства. З огляду на це державні підходи мають бути максимально доступними та орієнтованими на забезпечення гідних умов для ветеранів. Критеріями результативності зазначеної політики виступають досягнення ветеранами належного рівня добробуту, їхня активна участь у

суспільному та економічному житті, а також створення умов для повноцінної самореалізації кожного з них [2].

Значна частина безпосередньої роботи з ветеранами відбувається саме на рівні територіальних громад, які, згідно з принципами децентралізації, отримали розширені повноваження у сфері надання соціальних послуг, організації програм адаптації та створення умов для якісного життя захисників. Сучасна ветеранська політика громад поєднує комплекс управлінських підходів, інструментів, програм і практик, спрямованих на забезпечення прав, потреб і можливостей ветеранів у найближчому до них соціальному середовищі.

Відмітимо досвід Білоцерківської міської територіальної громади (МТГ), яка за останні роки сформувала низку практичних механізмів для комплексного супроводу діючих і колишніх захисників та їхніх родин — від законодавчо-узгоджених програм до сервісів «єдиного вікна» та ветеранських хабів, що працюють за принципом «одного вікна» для отримання послуг.

Так в Білоцерківській МТГ діє затверджена Програма підтримки Захисників і Захисниць України (на період 2023–2025 рр.), в якій визначено пріоритети: соціальний захист, реабілітація, професійне відновлення та підтримка сімей загиблих. Це дає юридично оформлену базу для бюджетного планування та програмної реалізації заходів в громаді [3]

Дієвими інструментами реалізації ветеранської політики на рівні Білоцерківської міської територіальної громади є:

1. Реалізація Програма підтримки Захисників і Захисниць України, що визначає пакет локальних заходів: фінансову допомогу в окремих випадках, стипендії для дітей загиблих, підтримку працевлаштування та навчання, напрямки житлової підтримки і медичної/психологічної реабілітації. Наявність програми дозволяє спрямовувати міські ресурси на конкретні категорії потреб [3].

2. Створення «єдиного вікна» для ветеранів у Центрі надання адміністративних послуг, що значно скорочує адміністративні бар'єри: ветерани можуть отримати консультації щодо статусу, соціальних гарантій, пільг і супроводу без потреби «бігати» по різних кабінетах. Це також дозволяє централізовано збирати запити та оперативно відслідковувати проблемні кейси [4].

3. У 2025 році в Білій Церкві відкрито сучасний ветеранський простір (хаб VETERAN PRO), що працює як «точка входу» для комплексних послуг: юридична допомога, психологічний супровід, інформаційні сервіси, мережеві і навчальні заходи. Хаби підсилюють можливість інтегрувати державні, місцеві та громадські ініціативи в одному фізичному просторі [4].

4. У межах міжвідомчої кооперації, зокрема за підтримки Мінветеранів, у громаді функціонують програми професійної підготовки (зокрема аграрні й підприємницькі курси), які спрямовані на економічну реінтеграцію ветеранів. Це відповідає пріоритетам програми 2023–2025 рр. і зменшує ризик соціальної маргіналізації [5].

5. Залучення Білоцерківського ЦНАП до створення віддалених робочих місць адміністраторів в громаді, зокрема надається ряд адміністративних послуг для ветеранів і в цьому активно допомагає співпраця з місцевими ветеранськими організаціями й ГО для координації юридичної і соціальної допомоги [6].

Як висновок підсумуємо, що Білоцерківська територіальна громада демонструє комплексний підхід до реалізації ветеранської політики: від формалізованої програмної бази (Програма 2023–2025) до практичних інструментів — «єдиного вікна», ветеранського хабу та центрів професійного відновлення. Наявні ініціативи значно підвищують доступність послуг і можливості реінтеграції ветеранів, проте проблемними залишаються питання сталого фінансування, нарощування кадрового потенціалу та кращу координацію з обласними й державними програмами.

Список використаних джерел

1. Кузнецова М.Ю., Гресь Н.М., Горбачова К.М. Актуальні проблемні питання реалізації права на пільги як одного зі способів соціального захисту ветеранів війни в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 7. С. 220-224. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/52>
2. Державна політика щодо ветеранів війни : аналіт. доп. / Власенко Р. В., Гущук І. В., Жаліло Я. А. та ін. ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2025. 118 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.04>
3. Програма підтримки Захисників і Захисниць України на 2023-2025. URL: роки. <https://bc-rada.gov.ua/node/14969> (дата звернення: 26.11.2025).
4. У Білій Церкві запрацював оновлений ветеранський простір. URL: https://koda.gov.ua/mykola-kalashnyk-u-bilij-cerkvi-zapraczyuvav-onovlenyj-veteranskyj-prostir/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 26.11.2025).
5. У Білій Церкві в Центрі ветеранського розвитку захисники та їхні рідні можуть отримати професійні навички, зокрема, в аграрній сфері. URL: https://mva.gov.ua/presenter/category/86-novini/u-bilij-cerkvi-v-centri-veteranskogo-rozvitku-zahisniki-ta-yihni-ridni-mozhut-otrimati-profesijni-navichki-zokrema-v-agrarnij-sferi?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 26.11.2025).
6. Адмінсервіс ВЕТЕРАН. URL: https://cnap.bc-rada.gov.ua/adminservis-veteran/2?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 27.11.2025).